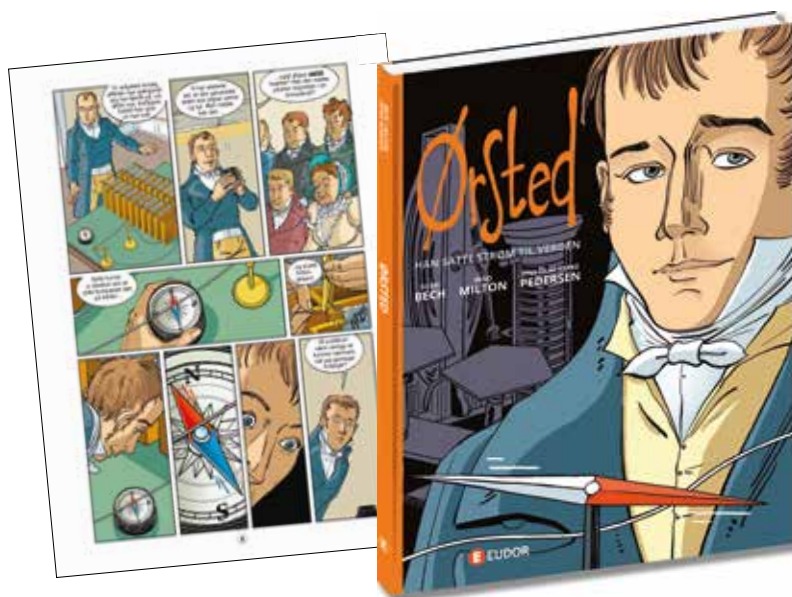


Udkommer 22. juni

# Tegneserien om H.C. Ørsted



For første gang fortælles  
Ørsteds liv som tegneserie.

Det sker i 200-året for hans opdagelse af elektromagnetismen, der skabte grundlaget for moderne menneskers liv. Tegneserien gør op med nogle af myterne om Ørsted.

En forårsdag i 1820 lod **Hans Christian Ørsted** under en forelæsning strømmen fra et batteri løbe gennem en platintråd hen over et kompas – og kompasnålen bevægede sig! Ørsted havde dermed påvist den sammenhæng mellem elektricitet og magnetisme, der er forudsætningen for, at vi kan tænde lyset, bruge vores telefon og køre en tur i vores elbil.

I 200-året for Ørsteds revolutionerende opdagelse har to af Danmarks førende tegneserieskabere, **Ingo Milton** og **Sussi Bech**, i samarbejde med **Jens Olaf Pepke Pedersen**, seniorforsker ved DTU SPACE Institut for Rumforskning, lavet en 80-siders graphic novel om Ørsted, der udkommer 22. juni.

Det er første gang, H.C. Ørsteds liv fortælles som tegneserie, og “**ØRSTED – han satte strøm til verden**” er samtidig en skildring af Danmark og København i Guldalderen: Vi er med Ørsted i Napoleons Paris, oplever Københavns bombardement, møder Adam Oehlenschläger, den unge H.C. Andersen og en temperamentsfuld Grundtvig, der ser rødt.

**>>> Næste side: Myten om Ørsteds nederlag i Paris**

Bestil **anmeldereksemplar** på [oersted@eudor.dk](mailto:oersted@eudor.dk)

**Kontakt teamet bag tegneserien** på  
telefon 28918774 eller [jopp@space.dtu.dk](mailto:jopp@space.dtu.dk)

**Pressekit** på [www.eudor.dk/oersted](http://www.eudor.dk/oersted)

Med venlig hilsen,

FORLAGET EUDOR

**[www.eudor.dk](http://www.eudor.dk)**

+45 30704714

BRANDTS VÆNGE 11  
3460 BIRKERØD

Medlem af Danske Forlag  
Frank Madsen Studio  
CVR 53431151

## Opgør med myten om H.C. Ørsteds nederlag i Paris

Udover at fortælle om Ørsteds liv og karriere gør tegneserien “Ørsted – Han satte strøm til verden” også op med nogle af myterne om Ørsted, bl.a. myten om, at han led et sviende nederlag, da han som ganske ung i 1803 Paris forsøgte at vinde Napoleonprisen for den tyske forsker Johann Ritter.

Ørsted mødte Ritter på sin første store udlandsrejse efter at have færdiggjort sine studier. Ritter var en anerkendt forsker, der allerede havde opdaget sollysets ultraviolette stråler. Han havde desuden en teori om, at Jorden havde to elektriske poler, ligesom den har to magnetiske poler. Ritters teori var ikke korrekt, men det kunne man ikke vide på daværende tidspunkt. Ritters teori var heller ikke helt forkert, for det viste sig siden, at Jorden faktisk har to poler, hvor det er Jorden, der er den negative pol og den øvre atmosfære er den positive pol. Det er lynnedslag, der opretholder spændingen mellem Jordens poler.

Ørsted drog videre til Paris, hvor han i 1803 fik foretræde for Nationalinsitutet i Paris og med succes demonstrerede Ritters såkaldte ladningssøjle, som var verdens første batteri. Forskerne bad ham også efterprøve Ritters teori om de elektriske poler, dog uden held. Ørsted vandt ikke Napoleonprisen til sin ven Ritter.

Forfatterne til tegneserien har her fået assistance af videnskabshistorikeren professor **Kenneth L. Caneva** fra *University of North Carolina*, der har beskæftiget sig med Ørsted i flere årtier. Han påpeger, at Frankrig på det tidspunkt var en verdensmagt indenfor forskningen, og at Ørsted ved at fremvise Ritters eksperimenter for Nationalinsitutet i Paris i en periode over et par uger fik lejlighed til at arbejde sammen med datidens fremmeste forskere. Ørsted var en dygtig eksperimentator og på den måde sikrede Ørsted sig ifølge Caneva et positivt ry blandt de førende franske videnskabsfolk, og det var på et tidligt tidspunkt i Ørsteds egen karriere, hvor han ikke havde selv havde egne eksperimentelle resultater at vise frem.

Så selvom Ritter ikke fik en pris, så fik Ørsted selv god gavn af at fremvise Ritters resultater i Paris, og Kenneth Caneva har heller ikke kunnet finde nogen beviser på, at Ørsteds karriere blev skadet af episoden. Derfor har det været særlig vigtigt for os at aflive den myte, at Ørsted led et nederlag i Paris.

## Videoer om arbejdet med Ørsted-tegneserien

På Forlaget Eudors YouTube-kanal – [www.eudor.dk/oerstedfilm](http://www.eudor.dk/oerstedfilm) – fortæller seriens Sussi Bech, Ingo Milton og Jens Olaf Pepke Pedersen om arbejdet med Ørsted-tegneserien. Materialet kan frit bruges i forbindelse med omtale af “Ørsted – Han satte strøm til verden”.

Jens Olaf Pepke Pedersen besøger f.eks. Ekkodalen på Bornholm, hvor H.C. Ørsteds kilde vidner om dengang, Frederik 6 sendte Ørsted til Bornholm for at undersøge mulighederne for at bryde kul og jern på klippeøen.

Sussi Bech demonstrerer, hvordan tegneserien krydsklipper mellem Ørsteds besøg på Dyrehavsbakken og modtagelsen af nyheden om hans opdagelse blandt Europas videnskabsmænd.

Ingo Milton fortæller om, hvad Ørsted lavede under Københavns bombardement i 1807 – og meget andet.

## DE SÆTTER STRØM TIL

# Ørsted



**Ingo Milton** er født i 1954 i Viborg og uddannet på Kunsthåndværkerskolen i Kolding, linien for tegning og grafik.

Ingo Miltons tegneserieproduktion omfatter en bearbejdning af H.C. Andersens *Skyggen*, middelaldertegneserien *Skalken Joff* for forlaget Carlsen, den manga-inspirerede *Alfa, Sepp & Stick* for forlaget Fahrenheit og *Den behøvede Svend* for Den Gamle By i Aarhus. Desuden historiske visualiseringer for Museum Østjylland, Moesgaard Museum, Orlogsmuseet og Den Gamle By.

Modtog Hanne Hansen-prisen i 2014.



**Sussi Bech** er født i 1958 i Birkerød. Uddannet på Skolen for Brugskunst 1983. Hun har lavet over 20 tegneserialbum med *Nofret*, *Aida Nur*, *Dalila den Drevne* og andre figurer – ofte med oldtiden som tema. Har desuden leveret tegneserien *Eks Libris* til Weekendavisen, illustreret *Kaj og Andrea*, *Snus Mus* og *Emmy* og skrevet bøgerne *Aziru* (med Ingo Milton), *Gravrøverens lærling* og *På ferie med Emil*.

Sussi Bech har modtaget bl.a. BØFA-prisen, Ping-prisen, Orla-prisen, Birkerød Kulturpris, Hanne Hansen-prisen og den svenske Adamsonstatyetten, der blev uddelt ved Svenska Serieakademins 50 års jubilæumsfest i Stockholm i 2015.



**Jens Olaf Pepke Pedersen** er født 1958 i Aabenraa. Han er ph.d. i fysik og seniorforsker på DTU Space, hvor han forsker i klimaændringer og arbejder med anvendelse af satellitdata. Han har tidligere arbejdet på Aarhus og Københavns Universiteter, forskningscentret CERN i Geneve samt på flere amerikanske universiteter. Han skriver om videnskab for Weekendavisen, er redaktør af fysik- og astronomitidsskriftet *Kvant* og har modtaget Det naturvidenskabelige Fakultets formidlingspris på Københavns Universitet. I 2017 vandt han prisen for årets danske forskningsresultat efter en afstemning på *videnskab.dk*. Udover tegneserien om Ørsted er Jens Olaf Pepke Pedersen involveret i flere af de nationale signaturprojekter, der fejrer Ørsted i år, bl.a. en jubilæumsbog og en foredragsrække om Ørsted samt en udstilling i Rundetårn.





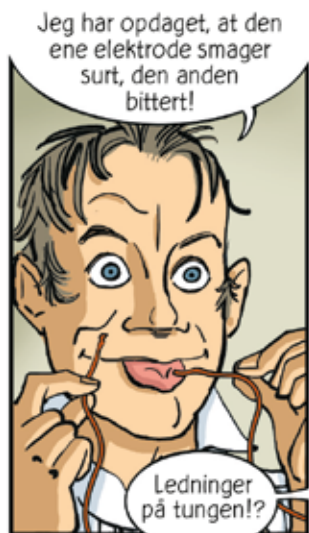




Forbinder jeg flere søjler i serie, trækkes større gnister! Forbindes de parallelt, smelter tråden!



Forbindes de til Nicholsons opstilling dér, kan jeg splitte vand! Og når jeg opsamler gasserne fra hver elektrode, laver den ene dobbelt så meget gas som den anden!



Jeg har opdaget, at den ene elektrode smager surt, den anden bittert!

Ledninger på tungen!?



På mit øje giver den ene elektrode blå, den anden røde farvesyner!

I øjet!!



Og elektroder i næsen udløser ...



**AAH TJUUH!**  
**HARK!**  
**HARK!**  
**HARK!**

Har De publiceret Deres observationer?



... og hvis jeg vikler ledningerne rundt om mine ...

Tak, tak! Det rækker!



Publicering? Ach! Hvad jeg laver på to uger, ville det tage mig to år at beskrive! Og jeg kommer hele tiden på nye forsøg!

Jeg må have noget beroligende!

**KLUK!**  
**KLUK!**  
**KLUK!**  
**KLUK!**



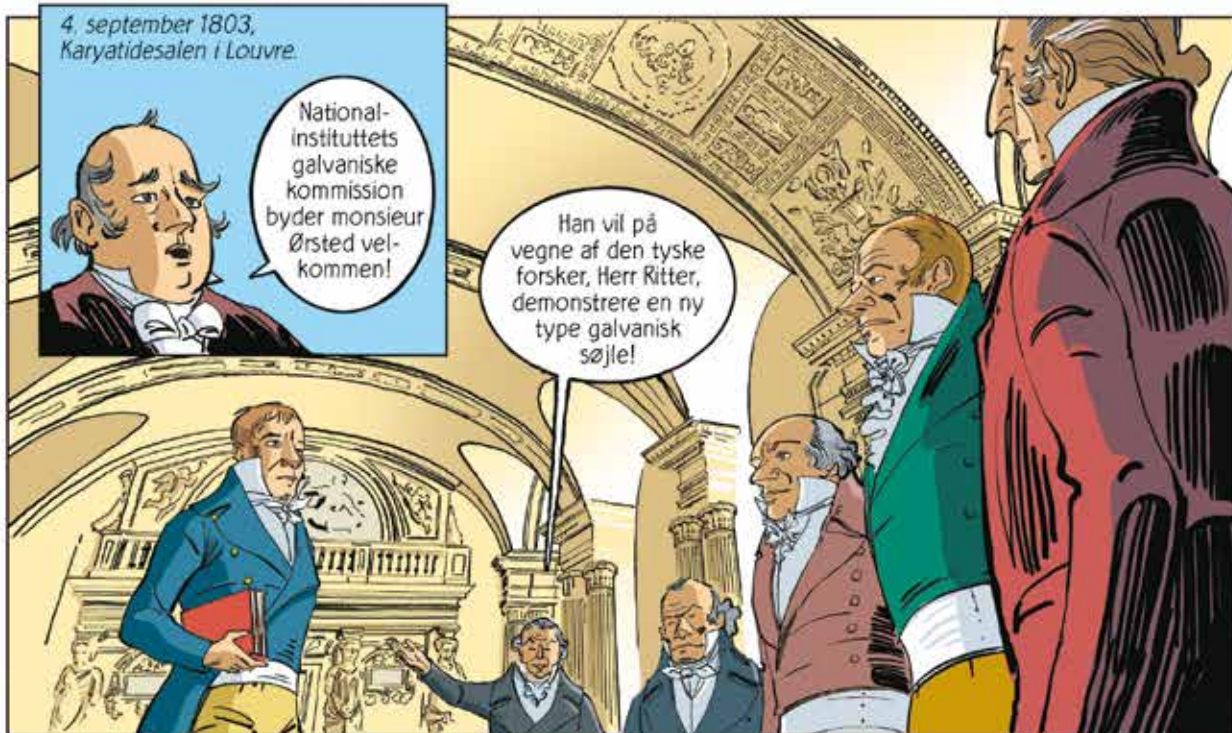
Jeg blander 10% opium i snapsen! Det tager smerterne! Og hjælper på den pokkers hoste!

Deres noter er ... fyldige! De burde redigeres og udgives!

**HARK!**  
**HARK!**



4. september 1803,  
Karyatidesalen i Louvre.

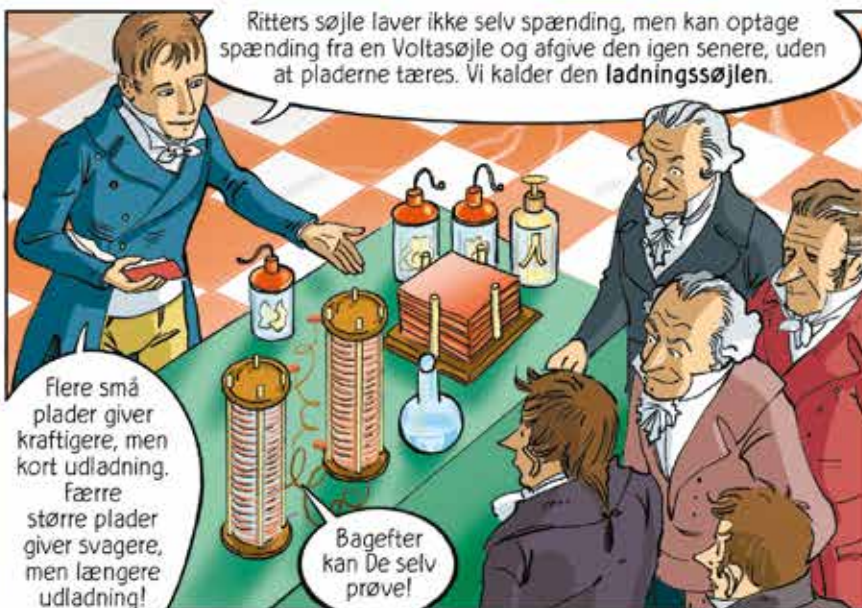


National-  
instituttets  
galvaniske  
kommission  
byder monsieur  
Ørsted vel-  
kommen!

Han vil på  
vegne af den tyske  
forsker, Herr Ritter,  
demonstrere en ny  
type galvanisk  
søjle!



Ærede herrer!  
Den velkendte Volta-  
søjle laver spænding ved  
en kemisk reaktion mellem  
to forskellige metaller. Når  
pladerne er tæret væk, er  
batteriet dødt. **Ritters** søjle  
består kun af kobberplader.



Ritters søjle laver ikke selv spænding, men kan optage  
spænding fra en Voltasøjle og afgive den igen senere, uden  
at pladerne tæres. Vi kalder den **ladningssøjlen**.

Fleere små  
plader giver  
kraftigere, men  
kort udladning.  
Færre  
større plader  
giver svagere,  
men længere  
udladning!

Bagefter  
kan De selv  
prøve!



Fleere forsøg  
senere ...

Voltasøjlen er som en brønd af elektricitet. Ladningssøjlen  
er spanden, der kan transportere elektriciteten!

Den søjle kunne  
være værdig til den  
lille Napoleon-  
pris!

Imponerende!



